

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Restabilirea legăturii cu Polonia însemna implicit și îndepărtarea de Ungaria și Țara Românească. Indiciile timpurii ale acestei evoluții au luat proporțiile unui antagonism direct în 1462, în conjunctura favorabilă creată de atacul lui Mahomed al II-lea împotriva domnitorului Vlad Țepeș, când Ștefan [cel Mare] a încercat fără succes să cucerească Chilia. Trei ani mai târziu, în 1465, în urma unui atac prin surprindere, domnul Moldovei a reușit să aducă în stăpânirea sa cetatea [Chilia] mult râvnită de la gurile Dunării, subminând grav interesele comerciale ale Ungariei și Țării Românești.

Pentru a restabili situația, Matias Corvin a intrat în campanie la sfârșitul anului 1467, înaintând în fruntea unei mari armate spre Suceava, capitala Moldovei, unde nădăjduia să-l instaleze pe candidatul său la domnie. În drum însă, la Baia, [...] unde regele se oprise pentru pregătirea asaltului final, Ștefan dezlănțuie contraatacul; trădat însă de unii boieri el nu a reușit să nimicească, așa cum plănuise, oastea ungară. Lupta a rămas nedecisă, dar avântul ofensivei regale a fost oprit. Ca urmare [...], Matias Corvin a părăsit Moldova fără să-și fi realizat obiectivul.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „Integrarea țărilor române în alianța creștină a dus foarte curând la răscoala antiotomană care izbucnește în 13 noiembrie 1594 la București [...]. Cucerirea cetăților de pe linia Dunării a declanșat ostilitățile cu Imperiul Otoman [...]. În aceste condiții fiind previzibilă reacția otomană, Mihai Viteazul încheie la Alba Iulia, prin delegația Stărilor, la 20 mai 1595 un tratat cu Sigismund Báthory, [...]. Potrivit tratatului, domnului i se retrag prerogativele domniei, țara urmând să fie guvernată de un sfat restrâns, alcătuit din 12 boieri, iar domnul degradat la calitatea de locțiitor al principelui Ardealului. Tratatul era expresia unui regim de Stări, care se manifestă acum în aceste circumstanțe, boierimea asumându-și prerogativele domniei. [...]

După răscoala antiotomană se deschide în istoria sfârșitului de secol o epocă de confruntări militare între Țările Române și Imperiul Otoman. Ele sunt inițiate de domnul Țării Românești pe linia Dunării prin atacarea cetăților turcești, în timp ce Aron Vodă [domn] al Moldovei intră în sudul țării, asediind Tighina. Replica otomană în Țara Românească este prefațată de victoriile lui Mihai Viteazul care ocupă importantul port Brăila și trece la acțiuni dincolo de Dunăre. Confruntarea decisivă pregătită de turci a avut loc la Călugăreni în 13/23 august 1595 [...].”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la cauzele confruntărilor militare cu otomanii. **2 puncte**
3. Menționați cele două state românești la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că prerogativele domniei sunt preluate de boieri. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la organizarea instituțională a spațiului românesc, în secolele al XIV-lea – al XVI-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Principalele cauze ale înfrângerii armatei române în 1916 au fost subdezvoltarea industrială a țării și lipsa de echipament adecvat pentru armată. [...] Armata română a fost nevoită să se confrunte cu o concentrare de forțe inamice mult mai puternică decât cea așteptată, ca urmare a eșecului ofensivei rusești în Galiția și inexistenței unui susținut atac aliat pe frontul de la Salonic și pe cel italian. [...]

Regele Ferdinand I a dat o proclamație către trupele sale, la 5 aprilie 1917, promițându-le pământ și drept de vot de îndată ce războiul avea să ia sfârșit. [...] La 6 mai, Brătianu a propus în Camera Deputaților adoptarea unor noi legi, agrară și electorală. Proiectele pe care le-a introdus Guvernul erau destinate să modifice articolele Constituției, care interziceau exproprierea proprietății private, indiferent de motiv, cu excepția utilității publice (apărarea națională sau drumuri și căi ferate) și care restrângeau dreptul la vot în asemenea măsură încât majoritatea țărănimii era în fapt privată de acesta.

Noul proiect de reformă agrară lărgea noțiunea de utilitate publică, pentru a include creșterea suprafețelor gospodăriilor țărănești, și a permis exproprierea pământurilor deținute de Coroană, instituțiile publice și private, străini, moșierii absenți din țară și a două milioane de hectare în plus aparținând moșierilor. În sfârșit, aceasta menționa că, în răstimp de șase luni de la sfârșitul războiului, Legislativul va aproba o lege materializând aceste principii generale și stabilind în detaliu mijloacele prin care acestea pot fi duse la îndeplinire. [...] La 14 iunie, Camera Deputaților a adoptat proiectul guvernamental de revizuire a Constituției cu 130 de voturi pentru și 14 contra, iar Senatul a urmat-o la 20 iunie, cu 79 de voturi pentru și 5 contra.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți instituția în care Brătianu a propus adoptarea noilor legi, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul în care se desfășoară evenimentele din sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați regele României și o acțiune desfășurată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două cauze ale înfrângerii armatei române. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la consecințele proiectului de reformă agrară, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român modern se consolidează în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideologii și practici politice din Europa și România în perioada 1918-1965, având în vedere:

- menționarea a două ideologii totalitare din Europa Occidentală, din perioada 1918-1939, și a câte unei caracteristici a fiecăreia dintre acestea;
- precizarea unei Constituții adoptate în România între anii 1930-1940 și prezentarea unei caracteristici a acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice din Europa de Est în perioada 1945-1965 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Integrarea țărilor române în alianța creștină*, Mihai Viteazul atacă cetățile turcești de la Dunăre etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, Moldova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: Cauză: *în 1465, în urma unui atac prin surprindere și efect: domnul Moldovei a reușit să aducă în stăpânirea sa cetatea [Chilia] SAU Cauză: Lupta a rămas nedecisă, dar avântul ofensivei regale a fost oprit și efect Ca urmare [...], Matias Corvin a părăsit Moldova fără să-și fi realizat obiectivul etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două fapte istorice referitoare la organizarea instituțională a spațiului românesc, în secolele al XIV-lea – al XVI-lea, în afara celor la care se referă sursa **B** (1px2=2p)
Exemple: întemeierea Mitropoliei Ortodoxe în Țara Românească (1359), organizarea domniei ca instituție politică centrală, organizarea voievodatului Transilvaniei etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui fapt istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a unei instituții centrale din spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea **Exemple:** domnitorii Țării Românești și ai Moldovei sunt numiți de către sultanul Imperiului Otoman, domnia Țării Românești și a Moldovei este obținută în schimbul unei sume de bani plătită Imperiului Otoman etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Camera Deputaților **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Ferdinand I
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurată de acesta
Exemple: *a dat o proclamație către trupele sale, la 5 aprilie 1917, promite soldaților acordarea dreptului de vot etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la cauzele înfrângerii armatei române (3px2=6p)
Exemple: *lipsa de echipament adecvat pentru armată, subdezvoltarea industrială a țării*, armata română nu a fost susținută de un atac aliat pe frontul de la Salonic etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la consecințele proiectului de reformă agrară

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Proiectul de reformă agrară are consecințe asupra proprietății private. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Proiectele pe care le-a introdus Guvernul erau destinate să modifice articolele Constituției, care interziceau exproprierea proprietății private, indiferent de motiv, cu excepția utilității publice și a permis exproprierea pământurilor deținute de Coroană, instituțiile publice și private, străini, moșierii absenți din țară și a două milioane de hectare în plus aparținând moșierilor SAU* Proiectul de reformă agrară are consecințe în domeniul legislativ. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Proiectele pe care le-a introdus Guvernul erau destinate să modifice articolele Constituției și La 14 iunie, Camera Deputaților a adoptat proiectul guvernamental de revizuire a Constituției cu 130 de voturi pentru și 14 contra, iar Senatul a urmat-o la 20 iunie, cu 79 de voturi pentru și 5 contra etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** reformele lui Al. I. Cuza, adoptarea Constituției din 1866 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – Iea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **Câte 3 puncte** pentru menționarea a două ideologii totalitare din Europa Occidentală, din perioada 1918-1939 (**de exemplu:** fascismul, național-socialismul/nazismul) **(3px2=6p)**
Câte 3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a fiecăreia dintre acestea (**de exemplu:** caracter naționalist/militarist, caracterul antisemit/susține formarea Germaniei Mari **etc.**) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru precizarea Constituției din 1938
2 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a Constituției din 1938 (**de exemplu:** introduce monarhia autoritară, a dus la limitarea drepturilor și libertăților cetățenești **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea caracteristicii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la caracteristică și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la caracteristică
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la practicile politice din Europa de Est în perioada 1945-1965 (**de exemplu:** Practicile politice din Europa de Est în perioada 1945-1965 au avut un caracter totalitar., Practicile politice din Europa de Est în perioada 1945-1965 au dus la încălcarea drepturilor omului. **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**